

DİJİTAL YURTTAŞLIK

Hepimiz bu ülkede yaşayan ve eşit haklara sahip vatandaşlar yani yurttaşlarız. Birlikte yaşayan yurttaşlar olarak bazı toplumsal kurallara ya da yasaların belirlediği kurallara uymak zorundayız.

Daha iyi bir yurttaş olmak için sizce insanlar birbirlerine nasıl davranmalı?

Yalan söylememek, hırsızlık yapmamak, dolandırıcılık yapmamak, hakaret etmemek, trafik kurallarına uymak, nezaket kurallarına uymak, sıraya girmek, çevreyi korumak ve kirletmemek, başkalarının haklarına saygı duymak, doğaya saygı duymak ***

İnternet aracılığı ile dünyanın dört bir yanından birbirine bağlanan insanlar aynı çevrim içi ortamı paylaşırlar. Tıpkı, bizim aynı ülkeyi, aynı şehri paylaştığımız gibi. Buna dijital ya da siber dünya da diyebiliriz. Çevrimiçi ortamda da, gerçek hayatta olduğu gibi bazı kurallar vardır.

Dijital ortamı paylaşan herkesin bu kurallara uyması beklenir. İşte buna da **dijital yurttaşlık** diyoruz. Yani, gerçek hayatta uymamız gereken tüm kurallara İnternet'te gezinirken de uymamız gerekir. ***

Peki, sizce İnternet ortamındayken, iyi bir dijital yurttaş olmak için birbirimize nasıl davranmamalıyız?

- Başkalarına hoşlarına gitmeyecek sözler söylemek,
- Başkalarının kişisel bilgilerini yayımlamakla tehdit etmek,
- Onur kırıcı sözler söylemek,
- İzinsiz bir şekilde, başkasına ait bir içeriği ve fotoğrafı kullanmak/yayınlamak,
- Kaba sözler içeren mesajlar göndermek, yorumlar yapmak,
- İnsanlara hoşlanmadıkları isim ve sıfatlarla hitap etmek,
- Doğru olmayan bilgiler ile profiller oluşturmak ve bu profiller üzerinden paylaşımlar yapmak,
- Gerçek dışı bilgiler yaymak,
- Başkaları hakkında asılsız haberler yaymak ya da bu konuda yorum yapmak,
- Başkalarının şifre ve kişisel bilgilerinin gizliliğine saygı duymamak ve bu tür bilgileri ele geçirmeye çalışmak.***

Aşağıdaki afiş bu konuda işimize yarayabilir.

İYİ BİR DİJİTAL YURTTAŞ OL VE BİZE KATIL!

Kimse ile paylaşmadığım, güçlü bir şifrem var.



Bilgisayarımı korurum. Emin olmadığım programları bilgisayarımın indirmem.



Beni rahatsız eden birileri olursa, hemen engellerim.



Sadece tanıdığım kişilerin davetlerini kabul ederim.



Kişisel bilgilerimi internette paylaşmam. Adresimi, telefon numaramı hiçbir yerde bulamazsın.



Yorum yaparken, her zaman sakın ve saygılı davranırım.



Eğer internetteyken bir sorun yaşarsam, zaman kaybetmeden bir yetişkinden yardım isterim.



İnternette bulduğum her bilgiye, hemen inanmam. Şüpheliyimdir! Mutlaka kontrol ederim.



Fotoğraf paylaşımlarımda çok dikkat ederim. Bana ait olmayan ya da birini kızdıracak bir fotoğrafı paylaşmam.



Dijital Yurttaşlık Ders Notları başlığında en önemli konumuz burası diyebiliriz.

gibi örnekler verebiliriz. Şimdi **Dijital Vatandaşlığın Boyutlarını** inceleyelim.

DİJİTAL VATANDAŞLIK BOYUTLARI

Dijital vatandaşlık en genel kapsamda teknoloji kullanımına ilişkin davranış normları olarak tanımlanmaktadır. Dijital vatandaşlık teknolojiyi kullanırken etik ve uygun davranışlarda bulunma ve bu konuda bilgilenmeyi içermektedir.

Bilgi ve iletişim kaynaklarını kullanırken eleştirebilen, çevrimiçi yapılan davranışların etik sonuçlarını bilen, ahlaki olarak çevrimiçi kararlar alabilen, teknolojiyi kötüye kullanmayarak başkalarına zarar vermeyen, sanal dünyada iletişim kurarken ve işbirliği yaparken doğru davranışı teşvik eden vatandaşdır.

Dijital Erişim (Herkes İçin İnternet):

Üretken vatandaşlar olmak için, eşit olarak teknolojik imkanlara dijital erişim sağlanması anlamına gelir. Örneğin, cinsiyet, ırk, yaş, etnik kimlik, fiziksel ve zihinsel farklılıklara aldırış etmeden elektronik topluma tam katılımın sağlanmasıdır.

Dijital Ticaret:

Elektronik ortamlarda satma ve satın alma işlemlerini yapacak yeterliliğe sahip olma anlamına gelir.

Dijital İletişim:

İletişim biçimlerinin değişikliğe uğrayarak elektronik araçlar vasıtasıyla da yapıldığının farkında değildir. Örneğin, e-posta, cep telefonu, anlık mesajlaşma teknolojisi kullanıcıların iletişim yolunu değiştirmiştir.

Dijital Okuryazarlık:

Öğrenme – öğretme sürecinin artık teknoloji kullanılarak da gerçekleştirildiğinin farkında değildir.

Dijital Etik:

Sanal dünyada gösterilen davranışın ya da işin elektronik standardının da olduğunun farkında değildir. Örneğin, siber zorbalık, sanal küfürleşme, gibi birçok olumsuz davranıştan kaçınılıyoruz.

Dijital Kanun:

Sanal dünyada yapılan işlerin elektronik sorumluluğunun olduğu ve kanunlarla yaptırım altına alındığı anlamına gelir. Örneğin, yasak yayınlar, yasadışı organ ve uyuşturucu satışı, intihara meyilli hale getiren web siteleri sanal dünyada yapılması kanunen yasaktır.

Dijital Haklar ve Sorumluluklar:

Herkesin sanal dünyada kendini özgürce ifade edebilecek haklara sahip olduğu ve bununda yasaklanamayacağı anlamına gelir. Örneğin, sanal ortamda formlarda görüş bildirme, grup oluşturma, tartışma ortamlarına katılma vb. temel haklar kısıtlanamaz.

Dijital Sağlık:

Dijital dünyada hem fiziksel, hem ruhsal hem de psikolojik yönden sağlığı direk ya da dolaylı olarak etkileyecek etmenlerin bulunduğu farkında değildir. Örneğin, göz sağlığı, tekrarlayan stres sendromu, a-sosyal yaşam, içe kapanıklık ve fiziksel bozukluklar (bel ve sırt ağrıları) yeni teknolojik dünyanın ortaya çıkardığı sağlık sorunlarıdır.

Dijital Güvenlik:

Bireyin sanal ortamda kendi güvenliğini sağlayacak önlemleri alması demektir. Örneğin, başkalarının bilgilerini izinsiz kullanma, solucan, virüs veya truva atı oluşturma, spam gönderme, birilerinin bilgilerini veya mallarını çalma vb. faaliyetlerin farkına vararak gereken güvenlik tedbirlerinin alınması(virüs programları, filtreleme programları vb.)

Dijital Vatandaşlık Boyutlarını konu içerisinde geçtiğinden mecburen verdim. **Dijital Yurttaşlık Ders Notları** başlığında diğer konulara göre önem sırası azdır. Zaten yıldız koymadım anlatım içerisinde.

E-DEVLET

Ülkemizde yeni bir kavram olan **e-devlet**, verimliliği artırmak amacıyla ve çağdaş toplum olmanın bir gereği olarak ortaya çıkmıştır. Bu anlamda yönetenlerle yönetilenler arasındaki her türlü ödev ve yükümlülüklerin karşılıklı olarak "**dijital ortamda**" sürekli ve güvenli bir biçimde gerçekleştirilmesi anlamına gelmektedir. ***

E-Devlet'in web sitesi adresi <https://www.turkiye.gov.tr> dir.

Niçin e-Devlet ?

Küreselleşmenin hızla ilerlediği ve ekonomik anlamda sınırların ortadan kalktığı bir dünyada, bilgi ve iletişim teknolojilerindeki hızlı gelişmeler, Türkiye ile diğer gelişmiş ülkeler arasındaki açığı artırmaktadır.

Türkiye'nin bu açığı kapatabilmesi ve Bilgi Toplumuna ulaşabilmesi için devletin, gelişmiş teknolojiyi kullanması ve yeni bir yapılanmaya gitmesi gerekmektedir. Bu yapılanma modeli, e-Devlet olarak belirtilmektedir.

Fountain'ın da belirttiği gibi internet teknolojisinin yönetim üzerine etkilerinin önemi ve derinliği sadece sağladığı hızdan değil, koordinasyon, iletişim ve kontrol mekanizmalarını etkileme potansiyelinden de kaynaklanmaktadır; ki bu da örgütlerin doğasının köklü biçimde değişmesi anlamına gelmektedir.

Bu bağlamda, e-Devlet ile amaçlananlar;

- Devletin şeffaflaşması,
- Devletin hızlı ve etkin bir şekilde işleyişinin sağlanması,
- Her düzeyde vatandaşın yönetime katılımının sağlanması,
- Kurumlar arası bilgi alışverişinin sağlanarak iş ve veri yinelemesinin önlenmesi,
- Kamunun hizmet verdiği vatandaşların yaşamalarının kolaylaştırılması,
- Karar vericilerin bilgiye dayalı karar verme süreçlerinin geliştirilmesi ve hızlandırılması olarak özetlenebilir. ***

Bunların gerçekleşmesi durumunda sağlanacak yararlar şunlardır;

- Zamandan kazanç sağlanacaktır,

- Maliyetler düşecek ve verimlilik artacaktır,
- Memnuniyet artacaktır,
- Ekonomik gelişim desteklenecektir,
- Hayat kalitesi artacaktır,
- Bireysel katılım artacaktır,
- Kağıt bağımlılığı ve kullanımı azalacaktır,
- Kamu ile olan işlemler için vatandaşın talep ettiği bilgilere bir noktadan ve doğru şekilde ulaşılabilecektir. Böylece insan yanlışları en aza indirilecektir.
- Bilgi ve iletişim teknolojileri ilk kurma maliyeti yüksek olmasına karşın zaman boyutundaki toplam sahip olma maliyetinin düşmesi, verilecek olan hizmetin daha hızlı sunulması, işletme giderlerinin azalması, doğru bilgiye ulaşım vb. olumluluklar hizmetin elektronik olarak sunumu için bir neden olacaktır.
- Hem kamu hem de vatandaş için karar almada kolaylık ve hız sağlanacaktır.
- Vatandaşın talebi ön plana çıkacaktır.
- Vatandaş ile devlet arasındaki ilişki gelişecek, güven ortamı oluşarak kuvvetlenecektir.***

Aşağıdaki afiş ile E-Devlet hakkında özet bilgiler verilmiştir.


türkiye.gov.tr
"Devletin Kalbidir"
e-devlet, internet sitesinin adresidir.

PTT müdürlüklerinden e-devlet şifresi. T.C. kimlik numarasının yazılı olduğu kimlik kartı ile şahsen alınır.

 Adalet Bakanlığı	 Milli Savunma Bakanlığı	 Emniyet Genel Müdürlüğü	 Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü	 Meteoroloji Genel Müdürlüğü	 Sosyal Güvenlik Kurumu
 GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI	 T.C Sağlık Bakanlığı Merkezi Hekim Randevu Sistemi	 MEB e-okul	 e-nabız E-Devlet Sağlık Sistemi	 Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü	

E-Devlet Uygulamaları / Bilişim Teknolojileri
